

Till berörd remissinstans

Angående remissen om Remiss av skydd för geografisk information (SOU 2013:51)

Detta gäller remissvar på "Remiss av skydd för geografisk information (SOU 2013:51)"

Dnr: 001-1593/2013

Remisstiden sträcker sig till den 10 januari 2014, vilket vi ber er respektera. Om det av några skäl inte är möjligt för er att inkomma med svar inom utsatt tid måste en kontakt tas med den för ärendet ansvariga personen på roteln.

Ansvarig handläggare/borgarrådssekreterare på Stadsbyggnads- och idrottsroteln är Marlene Blomberg, tfn 08 - 508 291 96.

Remissvar skickas till:

- Stadsbyggnads- och idrottsroteln i **digital form (word/excel)**. Ange KS:s diarienummer som namn på ärenderubrik. Ex: KS 314-331-2004
- KF/KS kansli i **pappersform**.

Bilägg **inte** remissunderlaget. Det finns redan diariefört i kommunstyrelsens diarium.

Häfta **inte** ihop handlingarna.

Adresserna är följande:

Rotelns e-post: Funktion SLK RIII-remissvar eller
RIII-remissvar@stockholm.se

KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 STOCKHOLM

Med vänliga hälsningar

Stadsbyggnads- och idrottsroteln

Remitteringsmapp

Ärende: Remiss av skydd för geografisk information (SOU 2013:51)

Inkom till KF/KS kansli den

Behandling i övrigt:

För yttrande senast:

För yttrande senast:

Stadsdelsnämnderna	Facknämnderna	Övriga
	MhN	SLK
	SbN	Stadshus AB (Bostadsbolagen)
	TrN	
	ExpIN	
	FsN	

REGERINGSKANSLIET

Remiss

2013-10-21

Försvarsdepartementet

Rättssekretariatet (RS)

Mia Persson

Telefon 08-405 20 97

Fö2013/1371/RS

STOCKHOLMS STAD
Kommunstyrelsen
Registraturet

Ink. 2013 -10- 23

Dnr: 001-1593/2013

Till: RI

Skydd för geografisk information (SOU 2013:51)

Remissinstanser:

1. Sundsvalls tingsrätt
2. Kammarrätten i Göteborg
3. Justitiekanslern
4. Domstolsverket
5. Åklagarmyndigheten
6. Rikspolisstyrelsen
7. Säkerhetspolisen
8. Datainspektionen
9. Försvarsmakten
10. Försvarets materielverk
11. Försvarets radioanstalt
12. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
13. Kustbevakningen
14. Totalförsvarets forskningsinstitut
15. Statens haverikommission
16. Statens Fastighetsverk
17. Fortifikationsverket
18. Länsstyrelsen i Blekinge län
19. Länsstyrelsen i Gotlands län
20. Länsstyrelsen i Kalmar län
21. Länsstyrelsen i Norrbottens län
22. Länsstyrelsen i Västernorrlands län
23. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
24. Statskontoret
25. Lantmäteriet
26. Statistiska centralbyrån
27. Försvarshögskolan
28. Vetenskapsrådet
29. Sveriges lantbruksuniversitet

30. Naturvårdsverket
31. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
32. Havs- och vattenmyndigheten
33. Post- och telestyrelsen
34. Sjöfartsverket
35. Transportstyrelsen
36. Sveriges geologiska undersökning
37. Affärsverket svenska kraftnät
38. Riksantikvarieämbetet
39. Regelrådet
40. Sveriges Kommuner och Landsting
41. Stockholms kommun
42. Haninge kommun
43. Vaxholms kommun
44. Vellinge kommun
45. Uppsala kommun
46. Linköpings kommun
47. Karlskrona kommun
48. Varbergs kommun
49. Skövde kommun
50. Östersunds kommun
51. Kumla kommun
52. Strängnäs kommun
53. Orust kommun
54. Borgholms kommun
55. Strömstads kommun
56. Oskarshamns kommun
57. Malå kommun
58. Årjängs kommun
59. Nässjö kommun
60. Ystads kommun
61. Sala kommun
62. Mora kommun
63. Söderhamns kommun
64. Bodens kommun
65. Kiruna kommun
66. Environment Climate Data Sweden
67. IT&Telekomföretagen
68. Metria AB
69. SIS, Swedish Standards Institute
70. Svenska Orienteringsförbundet
71. Sveriges universitets- och högskoleförbund

Remissvaren ska ha kommit in till Försvarsdepartementet senast den 28 februari 2014. Svaren bör lämnas både på papper och per e-post till fo.registrator@regeringskansliet.se.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Om remissen är begränsad till en viss del av betänkandet, anges detta inom parentes efter remissinstansens namn i remisslistan. En sådan begränsning hindrar givetvis inte att remissinstansen lämnar synpunkter också på övriga delar.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Maria Hedegård
rättschef

Kopia till
Fritzes kundservice, 106 47 Stockholm

Skydd för geografisk information

*Betänkande av Utredningen om
skydd för geografisk information*

Stockholm 2013

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2013:51

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-598 191 91
Ordertel: 08-598 191 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

Svara på remiss – hur och varför. Statsrådsberedningen (SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02)
– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som ska svara på remiss.
Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/remiss>

Textbearbetning och layout har utförts av Regeringskansliet, FA/kommittéservice.

Omslag: Elanders Sverige AB.

Tryckt av Elanders Sverige AB.
Stockholm 2013

ISBN 978-91-38-23979-7
ISSN 0375-250X

Till statsrådet och chefen för Försvarsdepartementet

Regeringen beslutade den 20 juni 2012 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att se över lagen (1993:1742) om skydd för landskapsinformation och förordningen (1993:1745) om skydd för landskapsinformation.

Till särskild utredare förordnades fr.o.m. 28 juni 2012 generaldirektören och chefen för Försvarets radioanstalt Ingvar Åkesson.

Fr.o.m. samma dag förordnades som sakkunniga i utredningen departementssekreteraren vid Socialdepartementet Lars Arell, departementssekreteraren vid Försvarsdepartementet Therése Berggren och ämnesrådet vid Miljödepartementet Susanne Gerland. Fr.o.m. den 20 augusti 2012 förordnades rättssakkunniga vid Försvarsdepartementet Mia Persson som sakkunnig i utredningen.

Fr.o.m. den 28 juni 2012 förordnades som experter i utredningen verksjuristen vid Säkerhetspolisen Jannike Ericson, handläggaren vid Havs- och vattenmyndigheten Joacim Johannesson, säkerhets-skyddschefen vid Sjöfartsverket Torbjörn Mellblom, handläggaren vid Naturvårdsverket Birgitta Olsson, örlogskaptenen vid Försvarsmakten Bo Sandberg, juristen vid Lantmäteriet Sofia Stjernlöf och avdelningschefen vid Sveriges geologiska undersökning Anna Åberg.

Fr.o.m. den 5 februari 2013 entledigades Jannike Ericson och fr.o.m. samma dag förordnades chefsanalytikern vid Säkerhetspolisen Malin Fylkner som expert.

Som sekreterare i utredningen anställdes fr.o.m. den 1 augusti 2012 hovrättsassessorn Hanna Borén.

Utredningen har antagit namnet Utredningen om skydd för geografisk information.

Härmed överlämnar utredningen sitt betänkande *Skydd för geografisk information* (SOU 2013:51). Uppdraget är därmed slutfört.

Stockholm i juli 2013

Ingvar Åkesson

/Hanna Borén

Innehåll

Sammanfattning	15
-----------------------------	-----------

Del I

Författningsförslag

1 Författningsförslag.....	27
1.1 Förslag till lag (0000:00) om skydd för geografisk information.....	27
1.2 Förslag till förordning (0000:00) om skydd för geografisk information	32
1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1982:395) om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning.....	36
1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:1767) om geografisk miljöinformation.....	38
1.5 Förslag till förordning om ändring i offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641)	39
1.6 Förslag till förordning om ändring i skyddsförordningen (2010:523).....	40

Del II

Inledning och bakgrund

2 Utredningens uppdrag och arbete	43
2.1 Utredningens arbete	43

2.2	Avgränsningar och inledande utgångspunkter till uppdraget	44
2.3	Betänkandets disposition	45
3	Gällande rätt	47
3.1	Tidigare reglering av kart- och flygbildssekretess	47
3.2	Lagen (1993:1742) och förordningen (1993:1745) om skydd för landskapsinformation.....	48
3.3	Lagen (2010: 1767) och förordningen (2010:1770) om geografisk miljöinformation.....	62
3.4	Yttrande- och informationsfrihet.....	64
3.4.1	Regler om tryck- och yttrandefrihet.....	67
3.5	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	70
3.6	Annan näraliggande lagstiftning.....	73
3.6.1	Säkerhetsskyddslagen (1996:627) och säkerhetsskyddsförordningen (1996:633)	73
3.6.2	Skyddslagen (2010:305) och skyddsförordningen (2010:523).....	74
3.6.3	Förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap	75
3.6.4	Lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap	76
3.7	Något om normgivningsmakten enligt regeringsformen	76
4	Tidigare överväganden och anknytande utredningar	79
4.1	Tidigare överväganden	79
4.1.1	Landskapsinformationsutredningen	79
4.1.2	Kartsekretessutredningen.....	80
4.1.3	Utredningen om tillträdesskydd	81
4.2	Frågans behandling efter år 2000.....	81
4.3	Anknytande utredningar av intresse	85
4.3.1	Yttrandefrihetskommittén	85

4.3.2	Utredningen om förstärkt skydd mot främmande makts underrättelseverksamhet	85
4.3.3	Utredningen om säkerhetsskyddslagen	87
5	Produktion, användning och förmedling av geografisk information.....	89
5.1	Geografisk information i digitaliserad form	91
5.2	Exempel på teknik för lägesbestämning och navigering.....	92
5.3	Producenter av geografisk information	96
5.3.1	Närmare om Lantmäteriets produktion av geografisk information	97
5.3.2	Närmare om Sjöfartsverkets produktion av geografisk information	98
5.3.3	Närmare om SGU:s produktion av geografisk information	99
5.3.4	Närmare om Naturvårdsverkets produktion av geografisk information	101
5.4	Användning av geografisk information	103
5.5	Förmedling av geografisk information	109
5.5.1	Svensk e-förvaltning	109
5.5.2	Inspiredirektivet	110
5.5.3	Geodatasamverkan.....	113
5.5.4	Geodataportalen	115
5.6	Globalt och regionalt samarbete rörande miljöinformation	115
5.6.1	Exempel på ytterligare samarbeten för ökad tillgång till geografisk information inom ramen för miljöarbetet	119
6	Utländsk rätt	123
6.1	Inledning.....	123
6.2	Norge.....	124
6.3	Danmark.....	126
6.4	Finland.....	127

6.5	Frankrike.....	129
6.6	Sammanfattande slutsatser.....	129
7	Förfarandet hos tillståndsmyndigheterna	131
7.1	Inledning.....	131
7.2	Förfarandet hos Försvarsmakten	131
7.2.1	Ärenden rörande sjömätningstillstånd	131
7.2.2	Ärenden rörande spridningstillstånd	132
7.3	Förfarandet hos Sjöfartsverket	134
7.4	Förfarandet hos Lantmäteriet.....	135
7.4.1	Närmare om det praktiska förfarandet	136
Del III		
Överväganden		
8	En ny författningsreglering.....	143
8.1	En ny författningsreglering	143
8.1.1	Begreppet landskapsinformation	143
9	Frågan om skyddsintresset och kopplingen till försvarsektessen	147
9.1	Inledning.....	147
9.2	Förändringsbehovet och rättsliga förutsättningar för en utvidgning av skyddsintresset.....	147
9.3	Rättslig bakgrund	150
9.3.1	Begreppet totalförsvar	151
9.3.2	Regler om tryck- och yttrandefrihet.....	151
9.4	Överväganden.....	153
10	Sjömätning	157
10.1	Utredningens uppdrag	157
10.2	Gällande rätt	157

10.3	Tillståndsförfarandet vid Försvarmakten.....	158
10.4	Praktiska problem.....	158
10.5	Överväganden	161
10.5.1	Allmänna utgångspunkter	161
10.5.2	Något om begreppet sjömätning	164
10.5.3	Lagens tillämpningsområde.....	165
10.5.4	Tillstånd ska alltid krävas under höjd beredskap ...	172
10.5.5	Möjlighet att upphäva eller ändra tillståndsbeslut vid höjd beredskap	173
10.5.6	Vilken myndighet ska ansvara för tillståndshandlingen?	173
10.5.7	Möjlighet för tillståndsgivande myndighet att meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet	174
10.5.8	Tillståndsbeslut ska kunna villkoras	175
10.5.9	Försvarmakten ska lämna upplysningar till Sjöfartsverket.....	175
10.5.10	Frågan om att utöka antalet aktörer som ges tillstånd att utföra sjömätning utan ansökan.....	176
10.5.11	Havsplanering och lagstiftningen om skydd för geografisk information	178
11	Fotografering eller liknande registrering från luftfartyg	181
11.1	Inledning.....	181
11.2	Gällande rätt.....	181
11.3	Överväganden	182
11.3.1	Kravet på tillstånd för fotografering eller liknande registrering från luftfartyg ska behållas ...	182
11.3.2	Vilken myndighet ska ansvara för tillståndshandlingen?	185
11.3.3	Tillståndsbeslut ska kunna villkoras	186
11.3.4	Frågan om att utöka antalet aktörer som ges tillstånd att utföra fotografering eller liknande registrering utan ansökan	186

12	Tillstånd för spridning av geografisk information	189
12.1	Inledning	189
12.2	Gällande rätt	190
12.3	Överväganden.....	191
12.3.1	Några utgångspunkter ifråga om bestämmelsens tillämpningsområde	191
12.3.2	Bestämmelsens tillämpningsområde	194
12.3.3	Undantaget för information som framställts med hjälp av fjärranalys från satellit ska behållas ...	201
12.3.4	Internationella överenskommelser	203
12.3.5	Vilken myndighet ska ansvara för tillståndshanteringen?	205
12.3.6	Möjlighet för tillståndsgivande myndighet att meddela föreskrifter om undantag från kravet på spridningstillstånd	209
12.3.7	Tillståndsbeslut ska kunna villkoras	212
12.3.8	Upplysningar till tillståndsgivande myndigheter ...	213
12.3.9	Frågan om att utöka antalet aktörer som ges tillstånd att sprida geografisk information utan ansökan.....	216
12.3.10	Övriga frågor	218
13	Frågan om tillstånd för inrättande av databas för lagring av geografisk information	223
13.1	Inledning.....	223
13.2	Gällande rätt	223
13.3	Tillståndsörfarandet hos Lantmäteriet	225
13.4	Behovet av förändringar.....	225
13.5	Överväganden.....	227
13.5.1	Tillståndskravet för inrättande av databas med geografisk information slopas.....	227
13.5.2	Tillståndskrav för omfattande sammanställningar av öppen geografisk information	229

14	Straffansvar och förverkande	233
14.1	Straffansvar.....	233
14.1.1	Gällande rätt	233
14.1.2	Överväganden.....	235
14.2	Förverkanderegler.....	238
14.2.1	Gällande rätt	238
14.2.2	Överväganden.....	239
15	Övervakning.....	241
15.1	Inledning.....	241
15.2	Bakgrund	241
15.2.1	Något om Havsrättskonventionen	242
15.2.2	Utredningen om Kustbevakningens befogenheter.....	244
15.3	Överväganden	245
15.3.1	Det ska införas en övervakningsfunktion för reglerna om tillstånd för sjömätning.....	245
15.3.2	Vilken myndighet ska utöva övervakningen?	245
15.3.3	Vilka befogenheter är nödvändiga för övervakningen?.....	247
15.3.4	Frågan om beslag.....	248
16	Förslagets effekter för grundläggande fri- och rättigheter	251
17	Överklagandefrågor	255
17.1	Gällande rätt	255
17.2	Överväganden	256
18	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	259
18.1	Ikraftträdande	259
18.2	Övergångsbestämmelser.....	260

Del IV
Konsekvenser

19	Konsekvenser	265
19.1	De berörda myndigheternas uppskattning av förslagets ekonomiska konsekvenser	266
19.1.1	Lantmäteriet.....	266
19.1.2	Sjöfartsverket.....	266
19.1.3	Försvarsmakten	267
19.1.4	Kustbevakningen	268
19.2	Utredningens uppskattning av förslagets ekonomiska konsekvenser	271
19.2.1	Lantmäteriet.....	271
19.2.2	Sjöfartsverket.....	272
19.2.3	Försvarsmakten	272
19.2.4	Kustbevakningen	273
19.2.5	Länsstyrelserna	273
19.3	Finansieringsförslag	273
19.3.1	Avgiftsfinansiering eller skattefinansiering?.....	274
19.3.2	Lantmäteriet.....	275
19.3.3	Sjöfartsverket.....	275
19.3.4	Kustbevakningen	275
19.3.5	Länsstyrelserna	275
19.4	Konsekvenser för det offentliga åtagandet.....	276
19.5	Konsekvenser för brottsligheten och för det brottsförebyggande arbetet	276
19.6	Konsekvenser för sysselsättningen i offentlig service i olika delar av landet.....	277
19.7	Små företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt i förhållande till större företags	277

Del V**Författningskommentar och bilagor**

20 Författningskommentar	281
20.1 Inledning.....	281
20.2 Förslaget till lag (0000:00) om skydd för geografisk information.....	282
20.3 Förslaget till förordning (0000:00) om skydd för geografisk information	290
20.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1982:395) om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning.....	295
20.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:1767) om geografisk miljöinformation.....	296
20.6 Förslaget till förordning om ändring i offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641)	297
20.7 Förslaget till förordning om ändring i skyddsförordningen (2010:523).....	298
 Bilagor	
<i>Bilaga 1</i> Kommittédirektiv 2012:69	299
<i>Bilaga 2</i> Lantmäteriets beräknade kostnader för ändrat ansvar enligt utredningens förslag.....	311

Sammanfattning

Uppdraget

Utredningens uppdrag har varit att se över lagen (1993:1742) om skydd för landskapsinformation och förordningen (1993:1745) om skydd för landskapsinformation. I uppdraget har ingått att särskilt analysera och ta ställning till om lagens definition av landskapsinformation är ändamålsenlig och om det finns behov av att utsträcka eller inskränka lagens tillämpningsområde. Utredaren ska ha som utgångspunkt att landskapsinformation som är känslig ur sekretessynpunkt fortfarande ska skyddas. Utredaren ska även ta ställning till vilken eller vilka myndigheter som ska ansvara för tillståndshandlingen och utarbeta förslag till den författningsreglering som bedöms nödvändig.

En ny lag och förordning om skydd för geografisk information föreslås

Utredningen föreslår att den nuvarande regleringen i lagen och förordningen om skydd för landskapsinformation ersätts med en ny lag och förordning om skydd för geografisk information. Som framgår av namnet föreslår utredningen att begreppet landskapsinformation byts ut mot geografisk information. Förslaget syftar inte till någon förändring i fråga om vad som avses med begreppet utan avsikten med den språkliga ändringen är att uppnå en mer enhetlig och modern begreppsbildning. Med geografisk information enligt den nya lagen avses lägesbestämd information avseende förhållanden på och under markytan samt på och under sjö- och havsbotten. Det kan således röra sig om både naturgivna föremål och konstgjorda företeelser som byggnader och vägar etc. Skälet till att utredningen föreslår en ny reglering är att den nuvarande är föråldrad och i vissa delar onödigt svårbegriplig. Utredningen har

strävat efter att föreslå en modern och flexibel lagstiftning som möjliggör en anpassning till den pågående teknikutvecklingen som innebär att alltmer detaljerad geografisk information blir tillgänglig för allmänheten. Det bör dock betonas att fjärranalyssatelliternas allt bättre upplösning, och förmåga att göra observationer genom allt större vattendjup, innebär att en tidpunkt kommer att infinna sig då det kanske kan ifrågasättas om det är lämpligt hålla fast vid en skyddslagstiftning av det här aktuella slaget.

Frågan om skyddsintresset och kopplingen till försvarssekretessen

Nuvarande lagstiftning bygger på att den tillståndsgivande myndigheten ska beakta grunderna för försvarssekretessen vid prövningen om tillstånd ska meddelas eller inte. Det står emellertid klart att det säkerhetspolitiska läget har förändrats sedan lagens tillkomst. Det har medfört att andra eller ytterligare krav ställs på säkerheten, vilket i sin tur innebär att vilka uppgifter som kan anses som känsliga med hänsyn till rikets säkerhet har förändrats. Det kan också ha inneburit att det finns ett behov av bestämmelser som tar sikte på ett annat skyddsintresse än vad som omfattas av gällande sekretessbestämmelser, exempelvis uppgifter som rör allmän säkerhet. Med hänsyn till bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen och i yttrandefrihetsgrundlagen föreligger enligt utredningen rättsliga hinder att utvidga skyddsintresset med uppgifter som inte har betydelse för rikets försvar. Att lägga fram förslag som innebär ändringar i dessa grundlagar är en omfattande och komplex fråga som inte ingår i utredningens uppdrag.

Utredningens bedömning är att samhällsutvecklingen och genomförandet av Inspiredirektivet¹ genom lagen (2010:1767) om geografisk miljöinformation har medfört behov av att se över om nuvarande sekretessbestämmelser är tillräckliga för att tillgodose nuvarande och framtida behov av att skydda uppgifter med hänsyn till allmän säkerhet. Frågan ingår däremot inte i utredningens uppdrag utan bör i stället övervägas i särskild ordning.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen.

Sjömätning

I dag krävs det tillstånd för att utföra sjömätning inom Sveriges sjöterritorium med undantag av insjöar, vattendrag och kanaler och för sjömätning i hamn av den som svarar för en allmän hamn. Vad som avses med sjömätning framgår inte av lagtexten. Utredningen föreslår att en legaldefinition införs och att det med sjömätning avses registrering på ett beständigt sätt av geografisk information i ett visst vattenområde eller en viss sträcka av ett vattenområde.

Utredningens bedömning är att sjögeografisk information avseende vissa områden inom svenskt sjöterritorium alltså bör skyddas genom ett tillståndsförfarande vid sjömätning för att tillvarata Försvarmaktens intresse av att skydda uppgifter som är hemliga enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Det ligger i sakens natur att det inte går att göra allmänt känt vilka dessa områden är. Att behålla ett så utsträckt tillståndsförfarande som råder i dag är dock inte ändamålsenligt eftersom den bristande efterlevnaden och kontrollen gör att regelverket inte bidrar till att skydda känslig information utan i stället leder till onödig byråkrati. Dagens navigationsteknik innebär dessutom att det numera är möjligt för vem som helst att utföra sjömätning på ett enkelt sätt och utan omfattande kostnader.

Utredningen föreslår mot denna bakgrund att det även fortsättningsvis ska krävas tillstånd för sjömätning inom Sveriges sjöterritorium med undantag i insjöar, vattendrag och kanaler och för den sjömätning som utförs i allmän hamn av den som svarar för hamnen. Utredningen föreslår dessutom att sjömätning i ringa omfattning undantas från tillståndskravet. Tillståndskravet kommer därmed att gälla systematisk sjömätning, dvs. sådan som sker med specialutrustning. Att använda utrustning som normalt används vid sjöfart, fiske eller för fritidsändamål faller däremot normalt utanför lagens krav på tillstånd. Bakgrunden till utredningens ställningstagande i denna del är att det är just den mer omfattande kartläggningen av djupförhållanden som är känslig från försvarssynpunkt.

I den nya bestämmelsen har rekvisitet särskilda skäl ersatts med skrivningen att tillstånd ska beviljas om det inte kan antas medföra skada för totalförsvaret. Förändringen är inte avsedd att medföra en förändring i förhållande till nuvarande tillämpning.

Utredningen föreslår vidare förändringar när det gäller vilken myndighet som ska ansvara för tillståndshandlingen. Sjöfartsverket ska enligt förslaget besluta i frågor som rör tillstånd till sjömätning

och Försvarsmakten ska lämna Sjöfartsverket upplysningar som behövs för att verket ska kunna ta ställning till om tillstånd ska meddelas eller inte. Däremot föreslås ingen förändring när det gäller vilka myndigheter som får utföra sjömätning utan att ha ansökt om tillstånd. Det innebär att sådan rätt alltjämt tillkommer Försvarsmakten, Sjöfartsverket och Sveriges geologiska undersökning.

Det ska införas en möjlighet för tillståndsgivande myndighet att i föreskrift meddela undantag från kravet på tillstånd. Skälet bakom förslaget är den snabba teknikutvecklingen och genom den föreslagna regleringen blir lagstiftningen mer flexibel. Ett exempel är att det i framtiden kan finnas en faktisk möjlighet att undanta allmänna farleder från tillståndskravet.

Utredningen har funnit skäl att införa en särskild reglering när det råder höjd beredskap eller under annan tid som regeringen bestämmer med hänsyn till Sveriges försvarsberedskap. Under sådana förhållanden gäller inte undantagen för sjömätning i ringa omfattning eller i allmän hamn och inte heller de undantag som meddelats i föreskrifter av tillståndsgivande myndighet.

Utredningen föreslår även att det införs en möjlighet för tillståndsgivande myndighet att upphäva eller ändra tillståndsbeslut vid höjd beredskap eller under annan tid som regeringen bestämmer med hänsyn till Sveriges försvarsberedskap.

Utredningen föreslår ingen ändring i sak när det gäller möjligheten att meddela förbehåll i tillståndsbeslut. För att tydliggöra att ett förbehåll inte är ett självständigt beslut utan ett villkor som uppställs i ett tillståndsbeslut ska ordet förbehåll bytas ut mot begreppet villkor.

Slutligen har utredningen inte ansett det lämpligt att införa bestämmelser om krav på redovisning av sjömätningens resultat.

Fotografering eller liknande registrering från luftfartyg

Utredningen föreslår endast mindre förändringar när det gäller bestämmelserna som handlar om tillståndskrav för fotografering eller liknande registrering från luftfartyg. Utredningen föreslår att rekvisitet särskilda skäl slopas och att det av bestämmelsen i stället ska framgå att tillstånd ska ges om det inte kan antas medföra skada för totalförsvaret. Förändringen är inte avsedd att medföra en förändring i förhållande till nuvarande tillämpning. Övriga föränd-

ringar är endast av språklig karaktär och saknar betydelse i sak. Utredningen föreslår vidare att möjligheten att meddela förbehåll i tillståndsbeslut ska överföras till den nya regleringen. Begreppet förbehåll föreslår utredningen ska bytas ut mot villkor. Det bakomliggande skälet är samma som när det gäller regleringen som avser sjömätning. Utredningen föreslår inga förändringar när det gäller vilken myndighet som ska ansvara för tillståndsgivningen eller i fråga om vilka myndigheter som ska få utföra fotografering eller liknande registrering från luftfartyg utan att ha ansökt om tillstånd. Det innebär att Försvarmakten är tillståndgivande myndighet och att Försvarmakten, Kustbevakningen, Lantmäteriet, Sjöfartsverket, Sveriges geologiska undersökning, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna inte heller i fortsättningen behöver ansöka om tillstånd.

Tillstånd för spridning av geografisk information

Utredningen föreslår att det även fortsättningsvis ska krävas tillstånd för spridning av vissa sammanställningar av geografisk information. Med en sammanställning av geografisk information avses enligt den nya regleringen geografisk information i form av avbildning, beskrivning eller mätning. Det saknas således betydelse vilken teknik som använts vid framtagningen och i vilken form uppgifterna presenteras så länge det rör sig om geografisk information. Spridningstillstånd ska krävas för en sammanställning av geografisk information om förhållanden i ett visst vattenområde eller en viss sträcka av ett vattenområde som avser Sveriges sjöterritorium, med undantag av insjöar, vattendrag och kanaler. Bestämmelsen är delvis ny på så sätt att förslaget undantar motsvarande geografiska områden inom vilka det inte krävs tillstånd för sjömätning. Från tillståndskravet undantas med den ovan angivna formuleringen även vanliga fotografier som avbildar företeelser ovan vattenytan, exempelvis semesterfotografier som varken avser förhållanden i ett visst vattenområde eller en viss sträcka av ett vattenområde.

Utredningen föreslår vidare vissa förändringar när det gäller spridningstillstånd som avser en sammanställning av landgeografisk information, dvs. geografisk information av andra delar av svenskt territorium än nämnda del av sjöterritoriet. Krav på spridningstillstånd ska gälla om informationen har inhämtats från luftfartyg genom fotografering eller liknande registrering. Förslaget innebär

att bestämmelsens tillämpningsområde inskränks i förhållande till i dag eftersom information som har inhämtats på annat sätt inte längre är tillståndspliktig. I bestämmelsen görs inte längre undantag för kartor av en viss skalstorlek eller för material som framställts före ett visst årtal. Den typen av undantag får i stället göras i föreskrifter av tillståndsgivande myndigheter. Utredningen föreslår att tillståndsgivande myndigheter ska ha möjlighet att efter medgivande vidta retuscheringsåtgärder i det material som är föremål för prövning i tillståndsärendet. Någon motsvarighet finns inte i 1993 års lag.

Utredningen föreslår ändringar i fråga om ansvar för tillståndshandlingen. Lantmäteriet ska enligt utredningens förslag överta Försvarmaktens uppgifter som tillståndsgivande myndighet när det gäller landgeografisk information. Sjöfartsverket ska dock även fortsättningsvis ansvara för tillståndsförfarandet som avser sammanställningar över Sveriges sjöterritorium.

Utredningen föreslår därutöver att sammanställningar av geografisk information som har framställts endast med hjälp av fjärranalys från satellit även fortsättningsvis ska undantas från tillståndskravet. Till skillnad från den nuvarande ordningen ska det endast krävas tillstånd om information som tagits fram med hjälp av fjärranalys har ställts samman med annan tillståndspliktig information. Är den andra informationen däremot inte tillståndspliktig blir inte heller kombinationsprodukten det. Därutöver ska i fortsättningen med utredningens förslag sådana sammanställningar som tagits fram inom ramen för Sveriges internationella åtaganden, som exempelvis fördraget om observationsflygningar den 24 mars 1992 (SÖ 2002:61), undantas från kravet på tillstånd.

Det föreslås vidare att de tillståndsgivande myndigheterna ska kunna meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet för sammanställningar som avser vissa geografiska områden eller för sådan information som är utformad på sådant sätt att de inte kan anses medföra skada för totalförsvaret, om de sprids. Det är en skillnad från nuvarande ordning då endast Försvarmakten har en sådan möjlighet. Förslaget innebär dessutom att regleringen kan anpassas efter teknikutvecklingen genom att tillståndsgivande myndigheter kan undanta material med viss upplösning, skalstorlek eller liknande från tillståndskravet.

Nuvarande möjlighet att meddela enskilda undantagsbeslut ska inte finnas kvar i den nya regleringen eftersom samma resultat kan uppnås genom att meddela generella beslut om tillstånd.

Utredningens analys har gett vid handen att det i dag saknas tillräcklig information om de civila skyddsobjekten för att Lantmäteriet ska kunna göra en ändamålsenlig sekretessprövning. Detta leder till extraarbete för Lantmäteriet och ett sämre sekretesskydd. För att säkerställa att tillståndgivande myndigheter har tillgång till relevant och fullständig information rörande de objekt eller liknande som ska skyddas föreslår utredningen att det införs ett krav för länsstyrelserna att underrätta Försvarmakten om de beslut de meddelat enligt 7 § andra och tredje styckena skyddslagen (2010:305) som avser objektets utsida samt även lämna upplysningar om vilka uppgifter om skyddsobjekten som har legat till grund för beslutet. Utredningen har ansett det vara angeläget att Försvarmakten gör en bedömning av vad som bör beaktas ur skyddssynpunkt både när det gäller de militära och de civila skyddsobjekten, eftersom det inte kan förutsättas att civila myndigheter har den specialkunskap som krävs för att ge specifika instruktioner om vad som är känsligt på varje objekts utsida. Försvarmakten ska därför i likhet med vad som gäller enligt den nuvarande ordningen lämna de uppgifter som Sjöfartsverket och Lantmäteriet behöver i sin tillståndsprövning. Utredningen föreslår att Försvarmakten ska samråda med Säkerhetspolisen innan uppgifterna lämnas. Utredningens bedömning är att det i nuläget inte finns skäl att ha kvar en upplysningsskyldighet för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och föreslår därför att den ska upphöra.

Beslut ska även fortsättningsvis kunna förenas med förbehåll. Utredningen föreslår dock att begreppet förbehåll byts ut mot villkor. Förändringen är avsedd att tydliggöra att förbehåll inte är ett självständigt beslut utan ett villkor som uppställs i ett tillståndsbeslut.

Utredningen föreslår inga förändringar i fråga om myndigheter som i förordning ges tillstånd att sprida geografisk information. Det innebär att Försvarmakten, Lantmäteriet och Sjöfartsverket inte behöver ansöka om tillstånd för att sprida geografisk information.

Tillståndskravet för inrättande av databas för lagring av geografisk information slopas

I dag krävs det tillstånd för inrättande av databas som innehåller geografisk information. Utredningens bedömning är att ett krav på tillstånd för inrättande (eller lagring) av geografisk information i

syfte att skydda känslig information inte är effektivt och ändamålsenligt. Den reglering som återfinns i 7 § första eller andra stycket skyddslagen (2010:305) samt 30 och 32 §§ samma lag och den reglering om krav på spridningstillstånd för viss geografisk information som finns i lagen (0000:00) om skydd för geografisk information är i stället ett mer praktiskt hanterbart, ändamålsenligt och effektivt sätt att förhindra att känslig information kommer i orätta händer. Regler om informationssäkerhet finns dessutom i säkerhetsskyddslagstiftningen. Utredningen har även övervägt att införa ett generellt tillståndskrav för elektronisk lagring av omfattande sammanställningar av öppen geografisk information till skydd för försvarssekretessen men funnit att en sådan ordning inte skulle vara ändamålsenlig och dessutom olämplig med hänsyn till syftet med lagen om geografisk miljöinformation. Utredningen förslår således att bestämmelsen om krav på tillstånd för inrättande av databas för lagring av geografisk information samt de bestämmelser som hör samman med detta tillståndskrav slopas.

Övervakning

I den nuvarande regleringen saknas det regler om övervakning. Övervakning kommer i fråga när det gäller sjömätning och utredningens bedömning är att en förutsättning för att förhindra illegal sjömätning är att det införs ett övervakningsförfarande. Utredningen föreslår att Kustbevakningen får till uppgift att övervaka att reglerna om tillstånd för sjömätning efterlevs genom att en särskild bestämmelse i lagen (1982:395) om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning (LKP) införs. Utredningen föreslår även att det införs en bestämmelse som möjliggör för tjänsteman vid Kustbevakningen att ta egendom i beslag. Den möjligheten ska finnas om någon ertappas på bar gärning när han eller hon begår brott mot lagen om skydd för geografisk information avseende egendom som kan antas bli förverkad eller som kan antas ha betydelse för utredningen om brottet. Slutligen föreslår utredningen att Sjöfartsverket som tillståndsgivande myndighet ska lämna de upplysningar som Kustbevakningen behöver för att fullfölja sina uppgifter enligt LKP.

Straffansvar och förverkande

Utredningen föreslår två förändringar när det gäller bestämmelserna om straffansvar och förverkande. Straffskalan för otillåten fotografering eller liknande registrering från luftfartyg ska enligt förslaget höjas från böter eller fängelse i högst sex månader till böter eller fängelse i högst ett år. Skälet till förslaget är att brott mot bestämmelsen endast kan uppstå i situationer då Sverige är särskilt sårbart. Dessutom möjliggör fotografering eller liknande registrering från luftfartyg att geografisk information i ett mycket detaljerat format kan framställas. Förslaget innebär att straffskalan motsvarar den för otillåten sjömätning och otillåten spridning samt straffskalan som aktualiseras vid överträdelse av bestämmelserna i 7 § skyddslagen, vilket leder till en mer enhetlig reglering på området. Utredningen föreslår att det även fortsättningsvis ska finnas en bestämmelse som innebär ansvarsfrihet för ringa brott. För att säkerställa att en mildare straffskala inte blir tillämplig än den som anges i lagen om skydd för geografisk information föreslår utredningen att det ska framgå av straffbestämmelsen att brottsbalkens bestämmelser blir tillämpliga i fall där gärningen i brottsbalken är belagd med samma eller strängare straff. Det anförda är en förändring i förhållande till nuvarande ordning eftersom den innebär att brottsbalkens bestämmelser har företräde även vid en mildare straffskala. Bestämmelsen som rör förverkande föreslås överföras till den nya lagen och inte ändras i sak.